

Tisdagen den
15 april 1980

Tisdagen den 15 april

Kl. 15.00

*Om informationen
inom Sveriges
Radio om radio-
lagen*

§ 1 Upplästes följande inkomna ansökningar:

Till riksdagen

Jag anhåller härmed om ledighet från riksdagsarbetet under perioden den 20 april–den 21 maj 1980 för ombesörjande av privat angelägenhet.

Stockholm den 14 april 1980

Olle Wästberg

Till riksdagen

Undertecknad riksdagsledamot anhåller härmed om tjänstledighet för personliga angelägenheter fr. o. m. den 5 maj t. o. m. riksmötets slut.

Stockholm den 25 mars 1980

Hans Alsén

Kammaren biföll dessa ansökningar.

Talmannen anmälde att *Hadar Cars* (fp) och *Ingrid Andersson* (s) skulle tjänstgöra som ersättare för Olle Wästberg i Stockholm resp. Hans Alsén.

§ 2 Om informationen inom Sveriges Radio om radiolagen

Utbildningsministern JAN-ERIK WIKSTRÖM erhöll ordet för att besvara *Gabriel Romanus* (fp) den 20 mars anmälda fråga, 1979/80:396, och anförde:

Herr talman! Gabriel Romanus har frågat mig om det åligger radio- och TV-företagen att i förväg informera tillfälligt anlitade producenter om radiolagens innebörd och vikten av att respektera radionämndens uttalanden och att avstå från att anlita sådana personer som ej vill följa gällande regler.

Av radiolagen följer att vart och ett av programföretagen i SR-koncernen ensamt bestämmer vilka program företaget skall sända. Som villkor för denna rätt har programföretaget i sitt avtal med staten förbundit sig att följa radiolagens och avtalets villkor. Bland dessa ingår krav på opartiskhet och saklighet.

Radionämnden har till uppgift att övervaka att programföretagen utövar sin ensamrätt till rundradiosändningar opartiskt och sakligt och i övrigt i enlighet med avtalens riktlinjer.

Efterlevnad av radiolagens och avtalens bestämmelser och respekt för

radionämndens uttalanden är grundläggande förutsättningar för den organisation av rundradioverksamheten som regering och riksdag lagt fast.

I radiolagen och avtalen finns inga närmare anvisningar om hur företagen skall bete sig för att uppfylla dessa krav. Självklart måste dock personer som deltar i programproduktionen vara medvetna om vilka förutsättningar som gäller för denna och vara beredda att respektera gällande programregler.

GABRIEL ROMANUS (fp):

Herr talman! Jag ber att få tacka utbildningsministern för svaret på min fråga. Det ger ett klart besked till alla dem som är engagerade i radio- och TV-verksamhet och alla oss andra som följer den verksamheten som tittare och lyssnare.

Utgångspunkten för frågan var programmet Jerusalem – stad utan gräns, som sändes på juldagen. Programmets sakinnehåll skall jag inte gå in på här. Det kan bli tillfälle att återkomma till det i andra sammanhang. Det kan räcka med att konstatera att programmet innebar det klaraste brottet på länge mot de programregler som gäller. Där sägs, som utbildningsministern påpekar i sitt svar, att programmen skall vara opartiska och sakliga. Det här var ett av de mest partiska och osakliga program som jag kan minnas. Radionämndens utslag var också mycket klart.

Det var naturligtvis omdömeslöst av TV 2 att anlita en person som är känd för en fanatisk inställning till den svåra Mellanösternkonflikten för att producera ett program om Jerusalem för att sändas på juldagen. Och det var ännu mer omdömeslöst att låta sända programmet med den utformning som det fick. Jag utgår från att det här radionämndsärendet kommer att leda till en allvarlig självprövning inom Sveriges Radio, framför allt inom TV 2.

Det har framgått av massmedia att den som inte ägnar sig åt någon självprövning är producenten Sigbert Axelson. Han säger enligt Expressen: "Enligt min mening är radionämnden en kuriös samling och det kvittar egentligen vad radionämnden sagt." Det uttalandet har inte dementerats. Det vore häpnadsväckande, om det kom från någon annan person.

I svaret på min fråga klargör utbildningsministern att det är självklart att personer som deltar i programproduktionen måste vara medvetna om vilka förutsättningar som gäller för den och vara beredda att respektera gällande programregler. Radion har alltså skyldighet att förvissa sig om att de som anlitas som producenter vet vad som gäller och är beredda att respektera reglerna. Vad som är programreglernas innebörd avgörs i stor utsträckning av radionämndens utslag, och de kan inte överklagas. Den som har den uppfattningen om radionämnden som jag nyss citerade kan självfallet inte, mot bakgrund av det svar utbildningsministern här har lämnat, anlitas som producent i radio och TV.

Jag ber än en gång att få tacka för det klara beskedet i svaret.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 3 Om förslag till ökad sjukgymnastutbildning

Nr 120

Tisdagen den
15 april 1980

Utbildningsministern JAN-ERIK WIKSTRÖM erhöll ordet för att besvara *Gunnar Olssons* (s) den 9 april anmälda fråga, 1979/80:414, och anförde:

Herr talman! Gunnar Olsson har frågat mig om inte regeringen har för avsikt att under våren lägga fram någon proposition om ökad sjukgymnastutbildning och i så fall om skälen härtill.

Det är riktigt att regeringen inte avser att lägga fram någon proposition om sjukgymnastutbildningen under våren. Något sådant har inte heller utlovats i årets budgetproposition. Vad det nu gäller är att snarast möjligt förverkliga de krav på en snabb utbyggnad av sjukgymnastutbildningen som statsmakterna redan tidigare har gett uttryck åt. Arbetet inom regeringskansliet inriktas därför på att ge berörda myndigheter m. fl. de planeringsförutsättningar som behövs för att åstadkomma en utbyggnad. Det är ett tidskrävande arbete med många inblandade parter. Jag räknar dock med att uppdrag skall kunna ges myndigheterna inom kort. Riksdagen kommer naturligtvis att fortlöpande hållas underrättad om utvecklingen på detta område.

*Om förslag till
ökad sjukgymnast-
utbildning*

GUNNAR OLSSON (s):

Herr talman! Först vill jag tacka utbildningsministern för detta svar.

När vi i januari i år tog del av regeringens propositionsförteckning tändes för många sjukvårdshuvudmän ute i landet ett litet hopp. Här aviserades nämligen att en proposition om dimensionering beträffande sjukgymnastutbildningen skulle komma att avlämnas i mars eller senare. Detta skulle ske samtidigt med en proposition beträffande behovet av utbildning av tandvårdspersonal.

Den senare propositionen kom, men den utlovade propositionen om sjukgymnastutbildningen uteblev.

Enligt de uppgifter jag i dag inhämtat från Landstingsförbundet var regeringen överens med förbundet om att en proposition skulle komma. Men så strandade det hela, tydligen beroende på att man från vissa organisationer – och framför allt läkarna – inte ville medverka till en breddad utbildning på detta område.

Jag frågade mig efter samtalet med Landstingsförbundet: Skall vi egentligen tolerera att man från Läkarförbundet skall få avgöra om en proposition skall läggas fram eller inte i en för vården så utomordentligt viktig fråga som denna?

Utsikterna till samarbete med läkarna för att få till stånd en ökad utbildningskapacitet tycks för dagen vara mycket små, enligt vad jag erfarit, och detta bedömer vi ute i den offentliga sjukvården som ytterst allvarligt.

Här måste nu regeringen gå in, därför att det är staten som har det övergripande ansvaret för vårdutbildning just på denna nivå.

På Landstingsförbundet säger man i dag att man inte tror sig att inom överskådlig tid kunna påräkna en utbildningskapacitet som räcker för det

*Om förslag till
ökad sjukgymnast-
utbildning*

stora behov som finns ute i landet. Landstingen har i vissa fall helt enkelt avstått från att inrätta sjukgymnasttjänster, därför att man på förhand vet att man inte får några sökande. Till detta är bara att tillägga, att i alla landsting prioriterar vi f. n. en utbyggnad av långtidsvården, och det är framför allt där vi behöver sjukgymnaster.

Min fråga till utbildningsministern blir därför: Är det riktigt att det framför allt är Läkarförbundet som har bromsat och att det är detta som har gjort att vi nu inte får den utlovade propositionen?

Utbildningsministern JAN-ERIK WIKSTRÖM:

Herr talman! Gunnar Olsson är inte alldeles fel underrättad vad det gäller denna fråga. Vi har därför valt att försöka gå en annan väg för att åstadkomma det resultat som jag tror att både Gunnar Olsson och jag äsyftar. Det kommer inom en inte alltför avlägsen framtid att lämnas ytterligare meddelanden i denna sak.

GUNNAR OLSSON (s):

Herr talman! Jag hade nog på känn att uppgifterna från Landstingsförbundet var riktiga – detta har statsrådet nu bekräftat. Därför är den här saken av allt att döma allvarligare än jag trodde när jag ställde min fråga. På Landstingsförbundet är man helt enkelt upprörd över att den utlovade propositionen lagts åt sidan. Man överväger inom styrelsen att protestera mot att det går till på det här sättet. Skall Sveriges läkarförbund få avgöra om regeringen skall lägga fram sina utlovade propositioner eller inte? Skall det bli så här i fortsättningen eller är detta ett olycksfall i arbetet?

Utbildningsministern JAN-ERIK WIKSTRÖM:

Herr talman! Som jag antydde är det min avsikt att återkomma till frågan för att föra den närmare en lösning. Jag hoppas självfallet att det skall kunna ske på ett sådant sätt att de fackliga organisationerna om möjligt är införstådda med lösningen.

GUNNAR OLSSON (s):

Herr talman! Det har under årens lopp stått statsråd av olika partifärg i den här talarstolen och utlovat en breddning av sjukgymnastutbildningen. Alla som jobbar med sjukvård ute i landet vet att detta är en flaskhals i svensk sjukvård.

Får jag ta det som statsrådet nu sade som ett löfte om att det kommer en proposition – tydligen inte under våren men i varje fall till hösten – så att vi kan få en breddad utbildning och i någon mån tillgodose det enorma behov som kommer att uppstå ute i landet när långvården nu byggs ut. Kan vi få en försäkran om det?

Utbildningsministern JAN-ERIK WIKSTRÖM:

Herr talman! Jag vågar inte utlova någon tidpunkt för en proposition, men jag kommer däremot, som jag sade, inom en ganska nära framtid att kunna

ge besked om hur vi skall förfara i den här frågan för att komma vidare. Jag har sagt i mitt svar att jag skall underrätta riksdagen om de åtgärderna.

Nr 120

Tisdagen den
15 april 1980

*Om de Linnéanska
minnesmärkena
i Uppsala*

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 4 Om de Linnéanska minnesmärkena i Uppsala

Utbildningsministern JAN-ERIK WIKSTRÖM erhöll ordet för att besvara *Hans Alséns* (s) den 13 mars anmälda interpellation. 1979/80:164, och anförde:

Herr talman! Hans Alsén har frågat mig dels vilka åtgärder regeringen vidtagit i anledning av riksdagens ställningstagande till motionen 1977/78:1530, dels vilka planer jag har för att åstadkomma en långsiktig lösning av de problem som är förknippade med vård och underhåll av de Linnéanska minnesmärkena i Uppsala.

Sedan frågan om vården av de Linnéanska minnesmärkena i Uppsala behandlades i riksdagen år 1978 – dels i anledning av en av herr Alsén ställd fråga, dels i anledning av den i interpellationen nämnda motionen – har följande hänt.

Statens förhandlingsnämnd har fått i uppdrag att föra förhandlingar med Uppsala kommun och Svenska Linnésällskapet om finansieringen m. m. av den botaniska trädgården i Uppsala samt Linnéträdgården och Linnés Hammarby.

I en till uppdraget fogad promemoria har dragits upp följande riktlinjer för förhandlingarna.

Den botaniska trädgården, Linnéträdgården och Linnés Hammarby bör organisatoriskt betraktas som en inrättning vid universitetet, vilken under universitetsstyrelsen leds av en särskild styrelse. Om man inte kommer överens om annat vid förhandlingarna bör universitetet besluta om sammansättning av styrelse och organisationen i övrigt.

Det ekonomiska ansvaret m. m. för verksamheten åvilar universitetets styrelse. Berörda intressenter bör bidra till finansieringen av verksamheten.

Enligt vad jag inhämtat har företrädare för förhandlingsnämnden haft kontakt med företrädare för bl. a. universitetet och kommunen. Något resultat av överläggningarna i form av avtal föreligger emellertid ännu inte.

Vidare har jag inhämtat att ett fortlöpande underhåll skett av de kulturhistoriska byggnaderna.

Jag anser att den redovisning som jag nu lämnat ger ett svar på såväl vilka åtgärder som vidtagits i anledning av riksdagens ställningstagande till motionen 1977/78:1530 som en antydan om vilka planer jag har för att åstadkomma en långsiktig lösning på de problem som är förknippade med vård och underhåll av de Linnéanska minnesmärkena i Uppsala.

Tisdagen den
15 april 1980

*Om de Linnéanska
minnesmärkena
i Uppsala*

I avvaktan på resultatet av förhandlingarna är jag inte beredd att mera ingående diskutera nämnda planer.

HANS ALSÉN (s):

Herr talman! Jag vill först tacka utbildningsministern för svaret på min interpellation.

Det här är ju andra gången som vi talas vid här i kammaren om Linnéminnena i Uppsala. Förra gången, för drygt två år sedan, pekade jag på en rad problem. Tyvärr måste jag konstatera att flertalet av dessa problem alltjämt kvarstår och oroar. Därför har jag återkommit interpellationsvägen. Jag noterar med glädje att statsrådet har bemödat sig att svara på mina två frågor, det är värt uppskattning. Men jag vill göra vissa erinringar och kommentarer samt ställa några kompletterande frågor.

Låt mig först konstatera att centralbyråkratins kvarnar mal långsamt. Jag vet inte vad de drivs med för slags energi. Så särskilt väl utvecklat kan det knappast vara.

I svaret tas i första hand den formella aspekten upp, detta att få till stånd ett avtal. Jag är medveten om att det är en viktig del, men det finns ett antal direkt akuta problem som det brådskar att finna lösningar på. Jag tycker att statsrådet alltför lättvindigt gick förbi detta. Visserligen sägs det i svaret: "Vidare har jag inhämtat att ett fortlöpande underhåll skett av de kulturhistoriska byggnaderna." Det är nog riktigt. Jag vill gärna säga att personer som jag talat med och som arbetar med de här frågorna i Uppsala är angenämt berörda av byggnadsstyrelsens aktiviteter i dessa sammanhang. Däremot – det har jag antytt tidigare men vill gärna återkomma till det – finns det vissa underhållsfrågor av annan karaktär, framför allt driftkostnadsfrågor, som det är angeläget att lösa snart. Då jag tycker att arbetet att åstadkomma ett avtal har tagit väl lång tid vill jag fråga statsrådet, och det är alltså min första kompletterande fråga: Är statsrådet beredd att försöka påskynda förhandlingarna i detta avseende?

Statsrådet säger sedan till slut i sitt svar: "I avvaktan på resultatet av förhandlingarna är jag inte beredd att mera ingående diskutera nämnda planer." Men jag dristar mig ändå, med tanke på det akuta tillstånd som råder på vissa områden, att i viss mån resonera vidare. Då vill jag börja med Linnéträdgården. Jag konstaterar att den faktiskt är hotad. Den på platsen ansvarige, med all rätt kallad ortagårdsmästare, gör en insats långt utöver vad som är rimligt att begära av en tjänsteman. Man måste konstatera att det inte finns medel att på ett anständigt sätt sköta denna anläggning, vilket jag tycker är både bedrövligt och beklämmande.

Sedan till andra akuta frågor. Jag tycker att problemen har uttryckts enkelt och pregnant i konsistoriets vid Uppsala universitet anslagsframställning för budgetåret 1981/82. Därför tar jag mig friheten att ur konsistoriets framställning citera vissa avsnitt som berör just Linnéminnena i Uppsala.

Konsistoriet konstaterar inledningsvis att Linnés Hammarby år 1977 besöktes av 25 000 personer och jubileumsåret 1978, alltså vid 200-årsminnet av Linnés bortgång, av 60 000 personer. Antalet besök vid Linnés

Hammarby är alltså mycket stort.

Längre fram i anslagsframställningen står bl. a. följande:

”Avvakten på beslut om hur Linnéminnena i Uppsala skall förvaltas anser sig konsistoriet böra redovisa vilka arbeten som snarast måste sättas igång för att omistliga värden på Linnés Hammarby skall kunna räddas. Kostnaderna är svåra att bedöma, men ett försök att uppskatta storleksordningen, som gjordes inför förra årets anslagsframställning, gav vid handen att en engångsinsats på ca 425 000 kronor krävdes för en första reovering av hotade inre inventarier samt för helt nödvändiga skyddsarbeten i parken ---. I dagens penningvärde torde summan ligga ca 50 000 kronor högre. Konsistoriet vill poängtera att medel för detta restaurationsarbete bör anslås så snart ske kan och utan att man inväntar ett ev avtal med Uppsala kommun om delat ansvar för stiftelsen.”

Jag skulle vilja ställa en fråga till statsrådet. Jag har svårt att tro det med ledning av interpellationssvaret, men mot bakgrund av det resonemang som konsistoriet för, och de påpekanden som görs om de akuta problemen, vill jag ändå fråga: Finns det några förutsättningar att åstadkomma de här nödvändiga, skyndsamma insatserna för att få en tillfredsställande lösning av de problem vid Linnés Hammarby som är nämnda här?

I anslagsframställningen resoneras vidare omkring Linnés minnesmärken, och under rubriken Organisatorisk ledning och finansiering av verksamheten vid de botaniska trädgårdarna anförs följande, som jag vill citera:

”Utredningsarbetet rörande den fortsatta inriktningen av verksamheten vid de botaniska trädgårdarna, som påbörjades under 1970-talets första år har under 1979 endast resulterat i ett uppdrag till Statens förhandlingsnämnd att uppta förhandlingar med Uppsala kommun rörande organisatoriska och ekonomiska frågor beträffande ifrågavarande inrättningar i Uppsala, nämligen Botaniska trädgården, Linnéträdgården och Linnés Hammarby. Förhandlingarna pågår för närvarande, men något resultat av dem har inte redovisats.”

Det bekräftar vad statsrådet säger.

”Konsistoriet vill kraftigt understryka vikten av att hithörande frågor snabbt får en tillfredsställande lösning. De nämnda objekten representerar betydande historiskt-kulturella värden samtidigt som de är turistattraktioner av hög rang, inte minst om man betraktar dem i internationellt perspektiv. I avvaktan på resultaten av utredningsarbetena, med den ovisshet och medelsbrist som alltid finns under en sådan period av väntan, har en viss återhållsamhet i aktiviteten blivit nödvändig. En ytterligare komplikation i sammanhanget är att Uppsala kommun under de senaste budgetåren kraftigt minskat sitt bidrag till driften av Linnéträdgården, för vilken staden och universitetet tidigare tillsköt lika stora medelsbelopp.

Det är enligt konsistoriets uppfattning naturligt att man söker en lösning som innebär att de olika intressenterna dels blir representerade i ett framtida ledningsorgan för de botaniska trädgårdarna, dels får delta i finansieringen av verksamheten. Om det, av en eller annan orsak, skulle visa sig omöjligt att gå fram på den vägen, är det oundgängligen nödvändigt att statsmakterna

Tisdagen den
15 april 1980

*Om de Linnéanska
minnesmärkena
i Uppsala*

snabbt tar ställning till verksamhetens omfång och inriktning samt, i enlighet därmed, ställer erforderliga resurser till förfogande. Konsistoriet förutsätter att frågan får sin slutgiltiga lösning – organisatoriskt och finansiellt – senast vid den tidpunkt då 1981 års budgetproposition utarbetas.”

Jag vet att statsråd inte gärna uttalar sig om kommande budgetpropositioners innehåll, men det vore ändå värdefullt om statsrådet kunde i varje fall antyda om det finns förutsättningar för att konsistoriets enträgna – det får man väl säga – och högst berättigade vädjan i det här sammanhanget kan komma att tillmötesgå.

Utbildningsministern JAN-ERIK WIKSTRÖM:

Herr talman! Liksom Hans Alsén har jag tillgång till universitetes anslagsäskanden för budgetåret 1981/82.

När det gäller Linnés Hammarby räknar universitetet med ca 475 000 kr. för en första reovering m. m. av främst inventarier. Vi vet alla att restaurering av kulturföremål oftast är relativt dyrbar och att medlen för detta är starkt begränsade. Jag kan naturligtvis inte utlova någon särskild medelsanvisning för det här ändamålet – det finns dessutom inte någon framställning till regeringen – men jag vill trots detta nämna att lotterimedelsfonden tidigare har tagits i anspråk för delkostnader för likartade investeringar.

Vad gäller de kulturhistoriska byggnaderna på Linnés Hammarby är Hans Alsén och jag överens om att underhållet inte är eftersatt. Inte heller har naturligtvis förhandlingarna mellan stat och kommun påverkat underhållet. Under åren 1978–1979 har byggnadsstyrelsen gjort en invändig reovering av byggnaderna. I samråd med riksantikvarieämbetet och med anlitande av konservator har tapeterna renoverats och lagats, och man har installerat en anordning för att reglera luftfuktigheten i syfte att förbättra miljön för inventarier.

Situationen för Linnéträdgården inger bekymmer. Det gäller, som Hans Alsén påpekade, driften av trädgården. Underhåll av de kulturhistoriska byggnaderna här görs också kontinuerligt av byggnadsstyrelsen.

Fr. o. m. den 1 januari i år får universitetet ensamt svara för denna kostnad, som enligt uppgift är i storleksordningen 260 000 kr. Hans Alsén påpekade att Uppsala kommun de närmast föregående åren beviljat anslag på mellan 75 000 och 150 000 kr. per år. Det sistnämnda beloppet – 150 000 kr. – avsåg jubileumsåret 1978, då man gjorde en extra satsning på trädgården.

Universitetet, som år 1978 övertog ansvaret för driften av trädgården från Linnésällskapet, har för både innevarande och nästa budgetår räknat med bidrag från kommunen och därför i sin budget bara satt av i stort sett halva driftkostnaden. Trots vissa inskränkningar i driften visar trädgården till följd av uteblivet bidrag från kommunen redan för innevarande budgetår ett stort underskott.

Jag vill uttala den bestämda förhoppningen att förhandlingarna mellan staten och kommunen skall ge ett gott resultat, och det i sådan tid att någon

kris inte skall uppkomma för trädgården.

Nu krävs det god vilja från både staten och Uppsala kommun.

HANS ALSÉN (s):

Herr talman! Vi konstaterar, när statsrådet nu kompletterar sitt interpellationssvar, att han är väl insatt i frågorna och de lokala problemen och efter vad jag kan höra också väl införstådd med att det behövs insatser från såväl statens som kommunens sida.

Jag beklagar att statsrådet inte kunde ge ens någon antydan om sina möjligheter och sin vilja att påskynda förhandlingarna, som ändå har en fundamental betydelse i detta sammanhang. Det vore värdefullt att få någon synpunkt på det.

Jag noterar att statsrådet själv pekade på möjligheten att skaffa vissa medelsanvisningar – om jag förstod rätt – via lotterimedelsfonden. Jag har då anledning att knyta förhoppningar till att i varje fall en viss möjlighet finns att finansiering av nödvändiga restaureringsarbeten kan ske via lotterimedelsfonden.

Slutligen tar jag fasta på det som statsrådet säger, att här måste alla känna ett ansvar, i första hand – när vi talas vid här i kammaren – staten, men jämväl också kommunen. Jag hoppas att vi kanske tillsammans kan få vederbörande att förstå nödvändigheten av just kommunala insatser. Med den majoritet som råder i Uppsala kommun kanske statsrådet har de bästa förutsättningarna att övertyga de kommunala företrädarna om lämpligheten av att ställa upp i detta sammanhang.

Utbildningsministern JAN-ERIK WIKSTRÖM:

Herr talman! Jag glömde svara på Hans Alséns första fråga. Jag skall göra vad jag kan för att påskynda förhandlingarna. Dock är det min uppfattning att Hans Alsén genom att ställa frågan själv har bidragit till att påskynda dessa.

HANS ALSÉN (s):

Herr talman! Statsrådet Wikström och jag är tydligen överens om att det är angeläget att förhandlingsarbetet bedrivs skyndsamt, så att ett resultat kan komma fram.

Jag ber att få understryka tacket till kulturministern i sammanhanget.

Överläggningen var härmed avslutad.

Nr 120

Tisdagen den
15 april 1980

*Om de Linnéanska
minnesmärkena
i Uppsala*

*Om ersättning till
företag för ökade
transportkostnader
med anledning
av Almöbrokata-
strofen*

§ 5 Om ersättning till företag för ökade transportkostnader med anledning av Almöbrokatastrofen

Budgetministern INGEMAR MUNDEBO erhöll ordet för att besvara *Siri Häggmarks* (m) den 26 mars anmälda fråga, 1979/80:399, till kommunikationsministern, och anförde:

Herr talman! *Siri Häggmark* har frågat kommunikationsministern vilka åtgärder han avser att vidta i syfte att hjälpa den företagsamhet som nu drabbas av extraordinära transportkostnader som en följd av brokatastrofen vid Almöbron.

Frågan har överlämnats till mig.

Jag vill börja med att hänvisa till den utförliga behandling som frågan om Almöbrokatastrofen fick här i kammaren i samband med att kommunikationsministern besvarade ett antal interpellationer och frågor i ärendet. Därvid framkom bl. a. att arbetet med en ny bro bedrivs med sikte på att en sådan kan vara klar att tas i bruk under år 1982. Enligt vad jag har erfarit beräknas byggnadsarbetena för bron kunna påbörjas senast efter semesterperioden i sommar, vilket innebär att bron kan stå färdig före sommaren 1982.

Under mellantiden är det för den berörda företagsamheten enligt min mening av avgörande betydelse att en godtagbar färjetrafik bedrivs. För att uppnå detta har staten vidtagit olika åtgärder. Vägverket har hittills satt in tre färjor i den provisoriska färjeleden Almön-Stenungsön. En fjärde färja kommer att sättas in till sommaren. Bussar och lastbilar har ett särskilt körfält till färjan. Detta innebär att man för varje tur lastar så många bussar och lastbilar som färjan får ta. Vägförvaltningen har observerat trafiken vid färjeleden under ett dygn. Därvid kunde konstateras att ca 40 % av lastbilarna kom med första färjan, ca 40 % med den andra och resterande 20 % med den tredje färjan. Det kan noteras att överskeppningstiden är 25 minuter och turtätheten 20 minuter.

Förutom den provisoriska färjeled som har inrättats mellan Almön och Stenungsön går tre färjor i leden Svanesund-Kolhättan, där den tidigare inskränkningen av det tillåtna axel- resp. boggietrycket nu har upphävts.

Kostnaderna för ersättningstrafiken fram till dess att en ny bro tas i bruk har beräknats till 1 milj. kr. per månad. Staten bidrar således med avsevärda insatser för att få transportererna att fungera på ett sätt som efter omständigheterna kan anses godtagbart.

Jag vill även framhålla att regeringen har uppdragit åt transportrådet att i samråd med berörda myndigheter och kommuner utreda förutsättningarna för ersättningstrafik med personbåt. Utredningen, som skall bedrivas skyndsamt, har att särskilt behandla huvudmannaskapsfrågor samt de ekonomiska konsekvenserna och finansieringen av en eventuell personbåtstrafik. Förhandlingar i denna fråga pågår f. n., varför det är för tidigt att uttala sig om vilket resultatet kommer att bli.

Ett fortsatt beredningsarbete när det gäller konsekvenserna av brorasen pågår inom regeringskansliet i nära kontakt med de berörda kommuner-

na.

Jag vill slutligen nämna att regeringen senare kommer att pröva frågan om ekonomiskt stöd till kommunerna efter särskild ansökan om extra skatteutjämningsbidrag.

SIRI HÄGGMARK (m):

Herr talman! Jag får tacka budgetministern för svaret på min fråga. Men jag måste faktiskt erkänna att jag hade förväntat mig något ytterligare av substans i svaret. Man kan säga att de redovisade åtgärderna huvudsakligen redan har vidtagits, även om den fjärde färjan kommer att sättas in till sommaren. Som en parentes vill jag säga att vi då även har att ta hänsyn till ökningen av trafiken under sommaren nere på västkusten.

Vad jag har tagit upp här är följderna för näringslivet av den inträffade katastrofen. Det har på många olika sätt framförts att denna katastrof – som jag verkligen vill betona *är* en katastrof – fått följder inte bara för öarna Tjörn, Orust och Stenungsund utan också drabbar en stor del av västkusten. Näringslivet på Tjörn och på Orust har alltså drabbats, men det gäller även de företag på fastlandet som har kunder på dessa öar och har baserat sin verksamhet, sin ekonomi och hela sin konkurrenssituation på att det skulle finnas fasta förbindelser mellan fastlandet och öarna. Vi är nu rädda för den sysselsättningsminskning, försämrade soliditet och likviditet samt minskade framtida konkurrensförmåga som blir troliga effekter på näringslivet efter katastrofen.

Vi har på Tjörn, om vi nu tar Tjörn som ett exempel, ett näringsliv där ungefär 46 % av befolkningen är beroende av arbeten utanför ön. Siffran för Orust är ungefär 37 %. Näringslivet i området är baserat på ett stort företag som sysselsätter 200 personer och förkomsten av stora åkerier. Även om vi är tacksamma för att de här insatserna har gjorts, tycker vi nog att det är viktigt att vi kan få ett direkt stöd av budgetministern i form av ett katastrofanslag till det näringsliv som har drabbats.

Min fråga är: Ämnar budgetministern överväga möjligheterna att lämna ett direkt stöd till de företag som har drabbats?

Budgetministern INGEMAR MUNDEBO:

Herr talman! Som framgår av slutet av mitt svar pågår det ett fortsatt beredningsarbete inom regeringskansliet, och i det arbetet har vi en nära kontakt med de berörda kommunerna. De har haft flera samtal med representanter för regeringskansliet och också gjort framställningar om stöd i olika former. Vi är väl medvetna om de problem som finns i regionen och har i första hand satsat på att få en ny bro så snart som möjligt och att under väntetiden upprätthålla en godtagbar trafik.

I andra avseenden finns inte färdiga lösningar som man omedelbart kan använda sig av i situationer av det här slaget. Det pågår ett allmänt utredningsarbete som skall ge oss underlag för att hantera liknande situationer – det gäller situationer som vi i och för sig inte hoppas skall inträffa men som likväl kan komma att göra det – men det utredningsarbetet

Nr 120

Tisdagen den
15 april 1980

*Om ersättning till
företag för ökade
transportkostnader
med anledning
av Almöbrokata-
strofen*

Tisdagen den
15 april 1980

*Om ersättning till
företag för ökade
transportkostnader
med anledning
av Almöbrokata-
strofen*

är inte färdigt ännu. I denna konkreta fråga måste vi därför försöka komma fram till hyggliga lösningar, men jag kan för dagen inte säga mera än att vi har nära kontakter med de berörda kommunerna. Vi skall inom kort ha ytterligare samtal med kommunerna för att försöka komma fram till lösningar.

SIRI HÄGGMARK (m):

Herr talman! Jag får tacka herr budgetministern för detta.

Jag har observerat det som budgetministern skriver i sitt svar om de extra skatteutjämningsbidragen, men jag tog med avsikt inte upp detta i mitt första inlägg här. Låt mig dock ge ett mycket jordnära exempel i det här sammanhanget. Det är hämtat från vår konservindustri på Klädesholmen, och siffrorna i det är framtagna för tiden mellan den 18 januari och den 18 mars. Under den perioden ökade transportkostnaderna för 75 000 lådor sill med 3 kr. per låda, alltså totalt 225 000 kr. Fyra leveranser silltunnor i veckan kostade per leverans 530 kr. extra, vilket gör 17 000 kr. för den här perioden. För uttransporter av den färdiga produkten blir beloppet, om vi räknar med en merkostnad på 530 kr. per lastbil och 15 lastbilar per vecka, 63 600 kr.

För att ta ett annat exempel kan jag nämna det företag på Tjörn som sysselsätter 200 människor och alltså har en omfattande verksamhet. Det företaget har under samma period, alltså mellan den 18 januari och den 18 mars, haft en kostnadsökning på 977 000 kr.

Mot bakgrund av dessa exempel vill jag fråga budgetministern: Finns det inga möjligheter att här gå in med ett transportstöd? Det är ju viktigt att vi när bron blir färdig om två år har ett näringsliv som fungerar. Det är helt enkelt viktigt att näringslivet inte tappar kunder, för det rör sig om en sårbar bransch. Det är därför jag har ställt den här frågan, och det är därför jag har velat redovisa dessa siffror.

Budgetministern INGEMAR MUNDEBO:

Herr talman! Det finns som jag sade inga färdiga lösningar, eftersom de gällande reglerna för transportstöd är avsedda för andra situationer, situationer där det rör sig om väsentligt större avstånd än vad det här gäller. Vi måste alltså finna nya regler som är möjliga att hantera och som är avgränsningsbara. Det är där som vi i nära kontakt med de berörda kommunerna överväger vilka lösningar som är tänkbara. I första hand har vi alltså – jag vill än en gång betona det – satsat på att snabbast möjligt lösa frågan om en ny bro och att under väntetiden på ett godtagbart sätt lösa trafikfrågorna. Arbetet med de andra problemen i sammanhanget fortsätter i nära kontakt med kommunerna. Under den tid då dessa samtal pågår kan jag inte i kammaren lämna några färdiga recept på hur de problemen skall lösas.

SIRI HÄGGMARK (m):

Herr talman! Jag förstår mycket väl budgetministerns dilemma, och jag är också väl medveten om det ekonomiska läget i vårt land.

Som budgetministern så riktigt anmärkte skall en katastrof av detta slag inte inträffa, men nu har den gjort det. Och verkningarna av den, inte bara ekonomiskt utan även fysiskt och psykiskt, har accentuerats under den senaste tiden, trots de hjälpåtgärder som har satts in – de tre färjorna, löftet om en fjärde färja och om båttrafik.

Jag hade ändå – det vill jag upprepa – önskat att transportrådet hade fått ytterligare direktiv än att bara i samråd med berörda myndigheter och kommuner utreda förutsättningarna för ersättningstrafiken. Jag ämnar därför återkomma till transportstödet.

Jag tackar än en gång för svaret, och jag utgår från att kommunikationerna med berörda kommuner fortsätter.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 6 Om värderingen av åkermark vid 1981 års fastighetstaxering

Budgetministern INGEMAR MUNDEBO erhöll ordet för att besvara *Bo Lundgrens* (m) den 26 mars anmälda fråga, 1979/80:400, och anförde:

Herr talman! Bo Lundgren har frågat mig om jag är beredd att vidta åtgärder så att inte taxeringsvärden som överstiger marknadsvärdet sätts vissa fastigheter vid fastighetstaxeringen 1981. I frågan anges att enligt uppgifter baserade på provtaxeringar kommer riktvärdena för åkermark i vissa områden att överstiga vederbörande lantbruksnämnds accepterade maximala saluvärde, reducerat med 32,5 %.

Det ligger i sakens natur att det vid fastighetstaxeringen måste finnas regler som styr taxeringen. Hit hör bl. a. värdetidpunkt och taxeringsvärdenivå. Vid den allmänna fastighetstaxeringen år 1981 skall enligt huvudregeln det genomsnittliga prisläget under år 1979 vara avgörande. Med hänsyn bl. a. till att införandet av den nya jordförvärvslagen medförde en viss osäkerhet beträffande prisutvecklingen för jordbruksfastigheter, bestämdes värdetidpunkten för dessa fastigheter till år 1978. Under riksdagsbehandlingen (SkU 1979/80:17, rskr 1979/80:121) beaktades osäkerheten i erlagda prisers representativitet ytterligare. Taxeringsvärdenivån för dessa fastigheter bestämdes till 67,5 % av marknadsvärdet mot 75 % för övriga typer av fastigheter.

Vad gäller det problem Bo Lundgren pekat på vill jag nämna följande. Några definitiva riktvärden för åker är inte fastställda ännu. De preliminära riktvärden som används vid provtaxeringen kommer att justeras så att de svarar mot 67,5 % av 1978 års prisnivå. Detta arbete pågår f. n. och skall vara avslutat till utställningsförfarandet i maj månad detta år. De nya taxeringsvärdena kommer enligt vad jag inhämtat inte att överstiga de värden som lantbruksnämnderna godkänner. Det kan emellertid hända att det marknadsvärde för åkermark som kommer att ligga till grund för taxeringen kommer att överstiga lantbruksnämndernas värden.

Enligt min mening är emellertid några särskilda åtgärder från min sida inte

*Om värderingen
av åkermark vid
1981 års fastig-
hetstaxering*

*Om värderingen
av åkermark vid
1981 års fastig-
hetstaxering*

påkallade. Jag vill först påpeka att lantbruksnämnderna kan frånga de angivna värdena. Någon fast praxis har ännu inte heller hunnit utbildas i fråga om vilka värden som kan godkännas vid tillståndsprövning. Den bristande överensstämmelse vid värdesättningen som kan komma att föreligga vid fastighetstaxeringen och sistnämnda prövningsförfarande skall inte överdrivas. De lägre värden som kan godtas av lantbruksnämnderna för åkermark inom vissa områden bör ses i samband med att lantbruksnämnderna kan godta högre värden på vissa andra tillgångsslag. Det väsentliga är i stället totala fastighetsvärdet och som jag nyss nämnde kommer, såvitt nu kan bedömas, taxeringsvärdet inte att överstiga de värden som lantbruksnämnderna kan godkänna.

BO LUNDGREN (m):

Herr talman! Jag ber att få tacka budgetministern för det utförliga svaret, som jag tror är av vikt för de människor som blivit litet konfunderade av uppgifter i massmedia om resultatet av provtaxeringar i skilda län – inte minst i mitt eget hemlän, Kristianstads län.

Min fråga föranleddes av att provtaxeringar för vissa områden i just Kristianstads län gett vid handen att två ting skulle kunna tänkas inträffa: dels att taxeringsvärdet för viss åkermark skulle bli högre än den maximala köpeskilling som lantbruksnämnden förklarar sig tillämpa för beviljande av förvärvstillstånd, dels att det marknadsvärde som taxeringsvärdet i sin tur bygger på skulle bli högre än lantbruksnämndens maximala pris.

Det senare kan möjligen sägas vara acceptabelt med tanke på reduktionen med egentligen 25 % – att det har blivit 32,5 % beror ju på att man menar att köpeskillingsstatistiken har vissa brister. Denna reduktion är avsedd att vara en säkerhetsmarginal.

Skulle däremot det första fallet inträffa, att taxeringsvärdet för viss åkermark – i varje fall om det gäller rätt stora arealer – skulle bli högre än det maximala pris som lantbruksnämnderna avser tillämpa, finner åtminstone inte jag det vara acceptabelt. Det har säkerligen inte heller varit avsett vare sig av regeringen eller av lagstiftaren.

Det tycks som om – budgetministern antydde också det – provtaxeringen inte utgår från exakt den nivå som taxeringsvärdena sedan kommer att utgå från. I Kristianstads län lär provtaxeringen ha kommit att ligga på ungefär 90 % av marknadsvärdet. När man ställer in det här kommer man ner till 67,5 %, och det kommer naturligtvis att reducera de problem som förts fram.

I proposition 1979/80:40 om fastighetstaxeringen sade budgetministern följande: "Enligt L.B.F och skogsstyrelsen saknas anledning att räkna med att priserna på jordbruks- och skogsfastigheterna skall sjunka på grund av den nya lagstiftningen."

Detta är tveksamt, för jordförvärvslagen hade väl bl. a. till uppgift att åtminstone bromsa prisutvecklingen. Det skulle säkerligen inte vara skadligt om man i en del fall fick en viss sänkning av prisnivån på fastigheter av detta slag. Om effekten skulle bli denna – jag är medveten om att frågan i så fall får

tas upp när detta är aktuellt – kan det knappast vara rimligt att man har en motsättning mellan dessa två lagstiftningar: mellan jordförvärvslagen å ena sidan och lagen om fastställande av taxeringsvärde å andra sidan. Det finns självfallet två lösningar. Den ena är att man ändrar reglerna för fastighetstaxeringen. Den andra, som är lika tänkbar, är att lantbruksnämnderna ändrar sin bedömning av det maximala priset. Hur ser budgetministern på detta?

Budgetministern INGEMAR MUNDEBO:

Herr talman! Jag vill svara att vi väldigt noga följer utvecklingen och det provtaxeringsarbete som nu pågår. Jag har noterat en del siffror i massmedia som har sett dramatiska ut och vill därför peka just på innebörden av förslagen i propositionen och av riksdagsbeslutet. När processen är färdig tror jag att det kommer att visa sig att taxeringsvärdena ligger där riksdagen menade att de borde ligga.

Men än en gång: Vi följer utvecklingen noga. Jag tror inte att det f. n. finns skäl till ytterligare åtgärder från min sida. Skulle utvecklingen bli en annan är jag självfallet beredd att verka för att riksdagsbeslutets anda och innehåll skall bli det som präglar det slutliga taxeringsresultatet.

BO LUNDGREN (m):

Herr talman! Till budgetministern vill jag bara säga att jag är tacksam för detta besked. Jag delar budgetministerns uppfattning och tror att resultatet av fastighetstaxeringen kommer att visa att taxeringsvärdena i stort sett hamnar på den nivå som regering och riksdag avsett. Det som sedan kommer till och som skapar problem är saker som regeringen kommer att behandla. Det är frågan om skattereglerna, som hängs upp på taxeringsvärdena. Det kan vara värt att i detta sammanhang notera att taxeringsvärdena i sig själva inte innebär några problem från skattesynpunkt, utan det är skattereglernas utformning som gör det. Jag noterar än en gång med tillfredsställelse att budgetministern noga följer det här och är beredd att vidta åtgärder om problem skulle uppstå.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 7 Om innebörden av ett hyresstopp

Bostadsministern BIRGIT FRIGGEBÖ erhöi ordet för att besvara *Christer Nilssons* (s) den 28 mars anmälda fråga, 1979/80:405, och anförde:

Herr talman! I det ekonomiska paket som regeringen presenterade den 27 mars 1980 i syfte att underlätta avtalsrörelsen finns bl. a. förslag om hyresstopp. Christer Nilsson har frågat mig om jag vill redogöra för det praktiska innehållet i ett hyresstopp.

Inledningsvis vill jag understryka att vad som förekommit är att regeringen

*Om innebörden
av ett hyresstopp*

har förklarat sig beredd att föreslå riksdagen att bl. a. införa ett hyresstopp, om arbetsmarknadens parter träffar avtal på i stort sett oförändrade villkor. Det är alltså ännu inte klart att det kommer att bli något hyresstopp, och en eventuell proposition till riksdagen kommer att beslutas först senare under våren.

Vad man vill uppnå med ett hyresstopp är att låsa hyrorna vid den nivå som de hade vid en viss tidpunkt. Detta kan ske genom att man i en särskild lag förbjuder hyresvärdar att under tiden intill årets slut ta ut högre hyra än den som gällde exempelvis före den 1 maj 1980.

I likhet med vad som gäller vid prisstopp bör undantag kunna meddelas från ett eventuellt hyresstopp, om synnerliga skäl föreligger, t. ex. om det inträffar en kraftig oljeprishöjning. Ett sådant undantag får sannolikt ges formen av en generell höjning av utgående hyror.

Avsikten är att ett eventuellt hyresstopp skall omfatta både bostäder och lokaler.

CHRISTER NILSSON (s):

Herr talman! Jag ber att få tacka för svaret.

I det ekonomiska paketet regeringen presenterade i slutet av mars för att underlätta avtalsrörelsen fanns bl. a. förslag om hyresstopp för 1980.

Ett hyresstopp får emellertid mycket begränsade effekter, eftersom hyrorna redan är fastställda för huvuddelen av landets lägenheter. De enda hyreshöjningar som tillåts under avtalstiden är sådana som orsakas av ökade bränslekostnader, men här gäller tydligen inte pris- och hyresstoppen.

Det s. k. hyresstoppen framstår alltmer som ett försök att dölja problemen på hyresmarknaden. Samma dag som det ekonomiska paketet presenterades ställde sig den borgerliga majoriteten i civilutskottet bakom regeringsförslag som ökar hyrorna nästa år.

Några dagar senare – den 1 april – kom nya hyreshöjningar, orsakade av stigande oljepriser och regeringens nya energiskatter.

Nu kan vi också läsa i tidningarna att regeringen överväger att höja räntan för de statliga bostadslånen.

För de bostäder där hyrorna höjs den 1 juli och den 1 oktober innebär regeringsförslaget hyresstopp. Men kompenseras inte bostadsföretagen för ökade kostnader innebär hyresstoppen bara att reparationer och underhåll försämras eller att hyreshöjningarna skjuts upp några månader.

Det är mot den här bakgrunden inte konstigt att det s. k. hyresstoppen mött hård kritik. Mert Kubu i DN kallar regeringsförslaget ett politiskt rävspel. I hyresgäströrelsens tidning Vår Bostad kallas hyresstoppen en betydelselös skenaffär.

Herr talman! Sanningen är, som SABO nyligen påpekat, att regeringen Fällin står för en politik som kommer att leda till kraftiga hyreshöjningar 1981. Låt mig ta några exempel. Underhållslånen försvinner utan att ersättas av något liknande. Hyresförlustlånen tas bort. Amorteringstiden för bottenlånen har avkortats. De höjda taxeringsvärdena kan komma att slå igenom nästa år.

Herr talman! Hyresstoppet tycks vara en skenåtgärd som bara gäller en mindre del av landets bostäder, om det alls förverkligas. Vad som nu behövs är en politik som dämpar hyreskraven inför 1981.

Nr 120

Tisdagen den
15 april 1980

*Om innebörden
av ett hyresstopp*

Bostadsministern BIRGIT FRIGGEBÖ:

Herr talman! Jag har inte hört att någon har påstått att ett hyresstopp isolerat skulle innebära några särskilt stora fördelar. Det måste ses i hela det sammanhang där det har presenterats, nämligen i regeringens ekonomiska paket, med skattereduktion, med prisstopp, med indragning av vinster i företagen, osv. osv.

Man måste ju se till de effekter som bl. a. prisstoppet har i samband med hyresstoppet. Christer Nilsson säger att den enda effekt hyresstoppet får är att reparationer och underhåll försämrats, men det är under förutsättning av att kostnadsökningen i företagen fortgår medan hyrorna ligger stilla. Vad vi vill komma åt är hela priskarusellen. I den mån man kan stoppa upp kostnadsutvecklingen i företagen och därpå lägga ett hyresstopp får det ju effekt både hos hyresgästerna och hos bostadsföretagen.

På tal om skenaffär och annat liknande skulle jag ha velat höra kommentarerna, om vi inte hade tagit med hyresstopp men i övrigt lagt fram det ekonomiska paketet. Då tror jag att vi hade fått väsentligt hårdare kritik.

Det är svårt att beräkna hur många hyresstoppet omfattar, men det torde röra sig om minst 300 000 hushåll i landet som får bättre regler under återstoden av året. Därtill kommer också ett antal lokaler, kontor, butiker och annat sådant.

CHRISTER NILSSON (s):

Herr talman! Det är knappast meningsfullt att fortsätta debatten. Regeringen vet ju inte om det blir något hyresstopp, och om tanken på hyresstopp kommer att förverkligas blir effekterna mycket små: det har framgått av det svar som bostadsministern har lämnat. Någon kompensation för ökade oljekostnader kommer det inte att bli.

Jag vill fästa bostadsministerns uppmärksamhet på vad Sven Jansson, VD i SABO, nyligen har sagt, nämligen att regeringens bostadspolitik gör höstens hyreskrav rekordhöga. En politik som håller tillbaka dessa hyreshöjningskrav skulle underlätta avtalsrörelsen. Det hade varit en bättre och riktigare åtgärd. Hyresstopp i en situation där hyrorna redan är satta för 80 % av landets lägenheter är knappast meningsfullt.

Hur många lägenheter gäller hyresstoppet? Det rör sig kanske om 300 000 lägenheter, men det avser hyreshöjningar som träder i kraft den 1 juli och den 1 oktober, och då är det kanske bara fråga om 100 000 årslägenheter.

Jag tycker mig märka att bostadsministern i dag försöker tona ner löftet om ett hyresstopp. Tidigare har man gjort ett stort nummer av hyresstoppet, och bostadsministern har t. o. m. sagt att hyresgäströrelsen med utgångspunkt i hyresstoppet kunde begära nya hyresförhandlingar för 1980. På den punkten

Tisdagen den
15 april 1980

*Om innebörden
av ett hyresstopp*

var det inte någon på bostadsmarknaden som tog bostadsministern på allvar.

Bostadsministern BIRGIT FRIGGEBÖ:

Herr talman! Det är inte jag och inte regeringen som har gjort ett stort nummer av hyresstoppet. Vad vi har lagt fram är ett sammanhållet ekonomiskt paket för att underlätta lönerörelsen. Det är andra som har gått ut och fört debatten om hyresstoppet isolerat och inte tagit med de övriga effekterna.

Det viktiga är att vi försöker få stopp på priskarusellen, och det ger en positiv effekt även för dem som redan har fått sina hyreshöjningar för 1980 genomförda inför de hyresförhandlingar som skall till för 1981, eftersom man då kan ligga på en kostnadsmässigt lägre nivå än man eljest skulle göra.

CHRISTER NILSSON (s):

Herr talman! Jag har svårt att se något meningsfullt i att införa ett hyresstopp för ett begränsat antal av landets lägenheter samtidigt som man för en bostads- och hyrespolitik i övrigt som kraftigt ökar hyrorna och andra bostadskostnader nästa år. Jag finner ingen logik i ett sådant handlande.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 8 TALMANNEN:

Jag får meddela att på morgondagens föredragningslista uppföres civilutskottets betänkanden 22–24 närmast efter konstitutionsutskottets betänkande 44 bland två gånger bordlagda ärenden.

§ 9 Anmäldes och bordlades

Proposition

1979/80:157 om Nordiska ministerrådets kulturbudget för år 1981

§ 10 Anmäldes och bordlades

Redogörelse

1979/80:16 Riksdagens förvaltningsstyrelsens redogörelse för 1979 års verksamhet

§ 11 Anmäldes och bordlades

Motionerna

1979/80:1964 av *Lars Werner m. fl.*

med anledning av proposition 1979/80:127 om vissa pensionsfrågor, m. m.

1979/80:1965 av *Lars Werner m. fl.*

med anledning av proposition 1979/80:129 om ändring i lagen (1979:1118) om jämställdhet mellan kvinnor och män i arbetslivet, m. m.

1979/80:1966 av *Per Petersson*

med anledning av proposition 1979/80:155 om lag om förbud under viss tid mot spridning av bekämpningsmedel över skogsmark

§ 12 Anmäldes och bordlades

Skatteutskottets betänkanden

1979/80:40 med anledning av propositionen 1979/80:70 om ändring i dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och Finland jämte motion 1979/80:41 med anledning av motioner om avdraget för nedsatt skatteförmåga

Lagutskottets betänkande

1979/80:30 med anledning av motioner om översyn av permutationslagen m. m.

Kulturutskottets betänkande

1979/80:26 med anledning av proposition 1979/80:100 såvitt gäller anslag till kulturändamål och internationellt-kulturellt samarbete jämte motioner

Arbetsmarknadsutskottets betänkanden

1979/80:17 med anledning av propositionen 1979/80:98 om lån till Norrbottens läns landstingskommun för utbyggnad av offentlig verksamhet i Norrbotten

1979/80:18 med anledning av propositionen 1979/80:100 såvitt avser För flera huvudtitlar gemensamma frågor

1979/80:19 med anledning av propositionen 1979/80:100 såvitt gäller vissa anslag inom budgetdepartementets verksamhetsområde

1979/80:28 med anledning av regeringens skrivelse 1979/80:95 med redogörelse för verksamheten i Offentliga sektorns särskilda nämnd

§ 13 Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 15 april

1979/80:423 av *Lennart Pettersson* (s) till utbildningsministern om bibehållande av energihallen vid Lunds tekniska högskola:

I ett läge där svenska folket har bestämt att kärnkraften skall avvecklas inom 25 år och alla åtgärder måste sättas in för att effektivisera energianvändningen och för att få fram alternativa energikällor finns det risk för att energihallen vid Lunds tekniska högskola kommer att läggas ned.

Man har här en av Europas största kompressorer för vindforskning, avancerade ångsystem och kylanläggningar m. m. Tre tekniker är anställda på heltid sedan flera år tillbaka. Dessa har ännu inte fått uppleva

Nr 120

Tisdagen den
15 april 1980

*Meddelande om
frågor*

anläggningen i verksamhet vare sig i samband med utbildning i energiteknik eller i forskningsprojekt.

Mot bakgrund av den oacceptabla situation som här har beskrivits vill jag fråga utbildningsministern:

Vilka åtgärder, eventuellt i samverkan med energiministern, avser statsrådet att vidta så att den stora energihallen vid Lunds tekniska högskola kan utnyttjas för sitt ändamål och inte läggs ned?

1979/80:424 av *Paul Lestander* (vpk) till jordbruksministern om åtgärder för att minska blyutsläppen från Laisvallgruvan i Arjeplog, m. m.:

Boliden Metall AB bedriver gruvverksamhet i Laisvall inom Arjeplogs kommun. Man utvinner där bly och zink. Från gruvdriften släpps årligen tolv miljoner kubikmeter gruvvatten efter viss försedimentering till Laisälven, en biflod till Vindelälven. Utsläppen från anrikningen av Laisvallmalmen sker till Aisjaure, en källsjö till Skellefteälven. Dessa utsläpp omfattar två miljoner kubikmeter avloppsvatten. Analyser visar att totala mängden bly som tillförs Aisjaure fortlöpande minskar medan blyutsläppen till Laisälven ökar.

Provtagningar på fisk i både Laisälven och Aisjaure har visat på svartlistningsvärden för vissa fiskslag.

Med hänvisning till det anförda vill jag till jordbruksministern ställa följande frågor:

Avser regeringen vidta några åtgärder för att minska utsläppen och få stopp för blyutsläppen från Laisvallgruvan i de berörda vattnen?

Avser regeringen vidta åtgärder för att bottenrengörings- och återställningsarbeten vidtas?

1979/80:425 av *Ulla Tillander* (c) till kommunikationsministern om åtgärder för att säkra tryggheten för järnvägsresenärer till Belgrad:

Ett växande problem för jugoslaviska svenska invandrare på semesterresa till hemlandet har på senare tid uppmärksammats i massmedia. Jag syftar på den terror som förekommer på Belgradvagnen som startar från Malmö. Vagnen rullar genom flera länder med skilda regler och tillämpningar av regler. Detta underlättar för ligor som opererar i tågsättet, med inriktning på Belgradvagnen i synnerhet, att relativt ostört utöva sin verksamhet. Här borde regeringen kunna ingripa, så att tryggheten för dessa människor som vill utnyttja förbindelserna med sitt gamla hemland säkerställs.

Med hänvisning till det anförda vill jag till kommunikationsministern ställa följande fråga:

Vilka åtgärder anser statsrådet vara av nöden påkallade för att säkra resandetryggheten genom de länder som berörs?

1979/80:426 av *Hilding Johansson* (s) till industriministern om samordning av vissa flygprojekt:

Vilka åtgärder för samordning har regeringen vidtagit eller avser att vidta mellan det svenska civila flygprojektet Commuter och den civila motorutvecklingen på Volvo Flygmotor?

1979/80:427 av *Per-Olof Strindberg* (m) till utrikesministern om svenska hjälpåtgärder till kubaner vid den peruanska ambassaden i Havanna:

Flera tusen kubaner har sedan en tid sökt sin tillflykt till parkområdet vid den peruanska ambassaden i Havanna. Deras förhoppning är att de skall få myndigheternas tillstånd att lämna Cuba. Mot bakgrund av den mycket besvärliga situation som dessa tusentals människor befinner sig i vill jag till utrikesministern ställa följande fråga:

Vilka hjälpåtgärder har från svensk sida planerats eller vidtagits för människorna vid den peruanska ambassaden i Havanna?

§ 14 Kammaren åtskildes kl. 16.00.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert

Nr 120

Tisdagen den
15 april 1980

*Meddelande om
frågor*